

TEINEVETT-TIPS

Kampen mot spøkelsesfiske

Foto: Havforskningsinstituttet

Spøkelsesfiske vil si at tapte fiskeredskap (garn, teiner, ruser ol.) blir stående på bunnen å fange og drepe dyr som for eksempel fisk, hummer og krabber. Her får du tips for å håndtere dine fiskeredskaper. Denne veilederen er et ledd i å nå nullvisjonen om spøkelsesfiske, og er utarbeidet gjennom et pilotprosjekt i Raet Nasjonalpark.

FISKERIDIREKTORATET

I Klargjøring av redskap

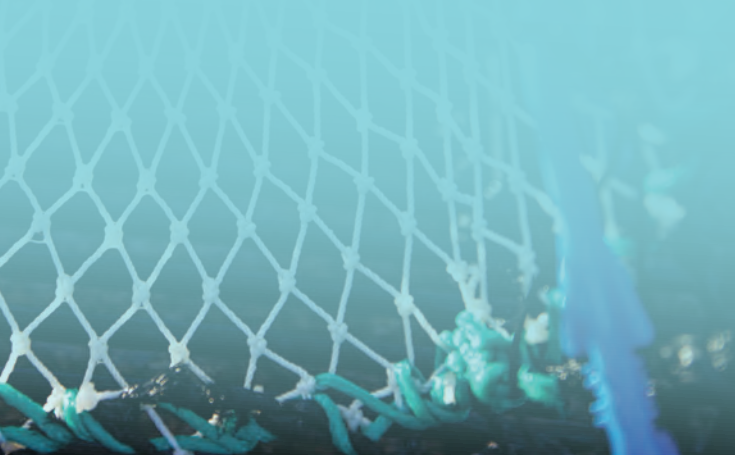
For å unngå tap av fiskeredskap, er det viktig med en grundig klargjøring av utstyret. Gå over alle taufester, sjekke at det ikke er slitasje og at tauene sitter godt. Videre må det være tilstrekkelig vekt i teina, særlig når du fisker i væreksponte områder med mye strøm.

- a) Teina må ha nok vekt til at den står stødig på bunnen og ikke driver av gårde med strøm og bølger. Har du ei lett teine, bør du sette inn mer vekt (stein/lodd bindes fast inne i teinen) slik at du er trygg på at den ligger godt på bunnen.
- b) Monter råtnetråd av bomull i teina. Ulike lovbestemte krav om dette finner du hos Fiskeridir-ektoratet (mer info på baksiden).
- c) Bruk uskadet tau av god kvalitet og av passe dimensjon (8-10 mm passer i de fleste tilfellene).
- d) Ha godt synlige blåser med klare farger. Bruk blåser som er laget for fiske. Unngå bruk av plastkanner o.l. Notkork med minst 2kg oppdrift er et bra alternativ.
- e) Skriv navn, adresse og gjerne telefonnummer på blåsa. Skriver du det også på selve fiskeredskapen øker sannsynligheten for å få redskapen tilbake om uhellet er ute.
- f) Ha flytetau på de nederste 5-7 meterne av teinetauet. Deretter synketau opp til blåsen. Flytetauet nederst reduserer faren for at tauet vikler seg fast på bunnen. Alternativt kan det monteres en liten notkork (mer enn 200 g oppdrift) 5 til 7 meter opp på teinetauet.
- g) Skal du fiske i strøm- og værutsatte områder, så fest et ca. 5 meter langt synketau 1,5 meter under hovedblåsen. I enden av dette tauet festes det en ekstra blåse. Dette sikrer at du finner redskapen selv i sterk strøm. Blir en blåse tapt, så er det fortsatt en igjen. NB: Ha godt med vekt i teina.

2

Setting av redskap

- a) I ytre kystområder kan det tidvis være svært sterk strøm. I kombinasjon med uvær øker dette faren for redskapstap. Hvis du ikke er en erfaren fisker, så sett redskapen din på mer beskyttede lokaliteter.
- b) Sjekk værmeldingen. Hvis det er meldt mye vind og bølger de neste dagene, sett teinene lengre inn i mer beskyttet farvann. Jo lengre tid fra setting til trekking, desto mer beskyttet bør du sette redskapen.
- c) Unngå å sette teinene i farleder og der det er mye båttrafikk. Teiner blir ofte mistet ved at andre kjører på dem og kutter tauet.
- d) Følg med på dybden. Dybden må ikke være mer enn ca. $\frac{2}{3}$ av taulengden fra teine til blåse. Vær obs på bratte skrenter. Setter du teinen der det er bratt eller i ukjent terreng, så hold i tauet helt til du kjenner at teina ligger godt og stabilt på bunnen.
- e) Har du GPS, så merk av hvor redskapen er satt. Da blir det mye lettere å søke hvis uhellet skulle være ute.

Råd for sikker montering av fiskeredskap

Ha godt synlige blåser med klare farger. Bruk blåser som er laget for fiske. Unngå bruk av plastkanner o.l.

På øverste del av tauet skal det være synketau. Dette gjør at tauet ikke flyter i overflaten til fare for båttrafikk og mulig propellkutt.

Sett på flytetau på de nederste 5–7 meter. Det hindrer at tauet synker ned på bunnen og setter seg fast. Alternativt, sett en liten notkort (oppdrift ca. 200 gram) på tauet.

I strøm- og uværsområder:
Fest et 4–5 meters synketau til ekstra blåse ca. 1,5 meter under overflateblåsen.

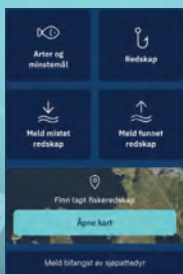
Ha nok vekt i teina ellers flyter den av gårde. Knyt fast eventuelle ekstra lodd inne i teina.

3 Trekking og eventuell berging av redskap

- a) Jo lenger redskapen står ute, jo større er sannsynligheten for at den går tapt. Sjekk og trekk derfor redskapen regelmessig. Det er lovbestemte minimumskrav for hvor ofte man skal se til redskapen. Dette finner du hos Fiskeridirektoratet.

Selv om man har tatt sine forholdsregler kan fiskeredskapet likevel mistes:

- b) Ha en soknekrok med langt tau om bord. Å sokne etter redskap krever litt øvelse, men det er bare å komme i gang. Soknekrok kan kjøpes i mange fiskeutstyrsforretninger.
- c) Finner du ikke igjen redskapen, bør den rapporteres inn. Dette kan gjøres gjennom Fiskeridirektoratets app «fritidsfiskeappen». Ved å rapportere inn tapet, er det større sjans for at den vil bli berget av andre, som dykkere. Har du satt navn på både blåse og selve fiskeredskapet, er det større sjanse for at du kan få den tilbake.

Om prosjektet:

Arbeidet med forskning, innovasjon og rydding av tapte fiskeredskaper har pågått i Raet nasjonalpark siden 2019. Sammen med samarbeidspartner Green-Bay AS, har Havforskningsinstituttet slått fast at det ligger i overkant av 10 000 tapte fiskeredskaper i dette området, hvorav en fjerdedel fisker aktivt. Prosjektet utvides nå til Jomfruland, Færder og ytre Hvaler nasjonalparker. Det antas at tettheten av tapte redskaper i nasjonalparkene i Oslofjorden tilsvarer den i Raet.

Du kan lese mer om samarbeidet mellom Havforskningsinstituttet, Handelens miljøfond og Green-Bay Project AS på HI.no. Målet er at kunnskap og erfaringer kan brukes for opprydding på resten av norskekysten. Denne brosjyren består av faglige råd satt sammen av innspill fra erfarne fiskere, forskning og forvaltning.

- Alle som fisker i sjøen, skal kjenne til reglene for fiske. Informasjon om regelverket for fritidsfiske får du hos Fiskeridirektoratet: fiskeridir.no/fritidsfiske
- Informasjon om hvordan du monterer nedbrytbar bomullstråd i teiner finner du her: fiskeridir.no/Fritidsfiske/Reiskap/Teiner
- Vi anbefaler å laste ned “*fritidsfiskeappen*”, hvor du vil få kjennskap til gjeldende regler og rapportere inn hvis du mister fiskeredskap.

Kan rådene forbedres?

Send innspill til: fiske@hi.no.

Du kan også følge prosjektet på Facebook: *Kampen mot spøkelsesfiske i nasjonalparkene*

Prosjektet er
finansiert av:

Handelens
Miljøfond